

Yttrande över Sveriges världsarvsstrategi 2020-2030

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ställer sig Region Västmanland positiv till Sveriges världsarvsstrategi 2020-2030.

Västmanland har en Regional Kulturplan 2019-2022 som antogs av Regionfullmäktige i juni 2018. I den regionala kulturplanen finns fem prioriterade strategier för perioden.

- I Västmanland är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen
- I Västmanland finns goda förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas
- I Västmanland är kulturen en del av det vardagliga livet
- I Västmanland har alla barn och unga tillgång till ett rikt kulturliv och möjlighet till eget skapande
- I Västmanland är kulturverksamheterna tillgängliga

Under strategin "I Västmanland är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen" beskrivs kulturarv och besöksnäring.

Kulturarv och besöksnäring

I Västmanland finns allt från orörda, natursköna miljöer till spännande upplevelser i form av äventyr, sport, musik, scenkonst, bild och form och historia. Kulturen är en drivande faktor för samhällsutvecklingen genom att kulturhistoriska platser kan utvecklas för näringsliv, boende, bildning och rekreation. Kulturskaparna är en resurs i detta arbete.

- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för näringsliv, boende och rekreation.
- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för besökare genom en gemensam utvecklingsprocess och metoder.
- Utveckla tillgängligheten på och till kulturhistoriska platser för besökare.

Ett av Västmanlands läns museum prioriterade område är att utforska och utveckla hur regionens kulturarv och Västmanlands läns museum kan vara en central aktör för den demokratiska dialogen i regionen.

Region Västmanland anser att, eftersom länmuseernas roll är viktig i hur världsarven kan och bör utvecklas bör det tydliggöras på vilket sätt det ska ske. Vidare anser vi att världsarven är en viktig potential i regional utveckling, inte bara

för besöksnäringen, utan även för de kreativa näringarna. Därför bör också regionernas ansvar förtydligas, och om det innebär en utökning av ansvaret, att staten bör skjuta till mer statliga medel.

Kommentarer till utredningen

1.1

"Åtagandet innebär att aktörer på alla nivåer – globalt, nationellt, regionalt och lokalt – tillsammans samarbetar för att tillvarata kultur- och naturarv genom att agera klokt, eftertänksamt och samtidigt innovativt."

Har myndigheter på de olika nivåerna som pekas ut som ansvariga i strategin (tex länsstyrelser) en kompetens att urskilja och strategiskt stödja innovativt arbete, innovativt klimat och innovativa idéer inom de enheter som arbetar med världsarvet? Detta kommenteras inte någon sammanfattning som en förändring i uppdraget för någon aktör.

Innovation återkommer en gång i strategin och det är på s. 64. "Världsarven kan användas som testpiloter för innovativa metoder för kris- och katastrofberedskap och klimatanpassning". Skulle det kunna fungera att i strategin förtydliga vad som avses med att innovativt tillvarata kultur- och naturarv och vad det innebär det när det gäller roller och uppdrag för de olika myndigheterna?

1:3

"Världsarven har en stor potential att användas mer än vad som är fallet idag för social, miljömässigt och ekonomisk utveckling."

Utgångspunkten för utvecklingen av och runt världsarven bör vara nyttan för lokalsamhället, lokal ekonomi och sysselsättning.

2.1

Region Västmanland ser positivt på att världsarvsarbetet utifrån FN:s Agenda-2030-mål är ett prioriterat utvecklingsområde.

s. 29 med flera sidor. Mycket bra att ansvariga centrala myndigheter ska ha en mer stöttade roll framöver i världsarvsarbetet och att det finns ett stöd för kommunikationen, även ev i form av en utställningsmodul. Eftersom det uttrycks i strategin att museer eller andra lokala och regionala aktörer ansvarar för kommunikationen för det specifika världsarvet så är det viktigt att det i konceptet för den generella informationen om världsarv öppnas för möjligheter att lätt och enkelt att fylla på/bygga på den generella informationen.

2.5.2

Riksantikvarieämbetet har regeringens bemyndigande att ge tillstånd till användning av konventionens logotyp och Svenska Unescorådet avseende Unescos logotyp. De två logotyperna ska gärna användas tillsammans. Logotyperna får inte användas för kommersiellt bruk.

Ett förtydligande om vad som menas med kommersiellt bruk, kan t ex ett företag som erbjuder guidningar på ett världsarv använda logotyperna?

2.5.4

Det kan vara svårt att arbeta med tillgängliggörandet av världsarvet med privata ägare, då det inte kan ställas krav på dem att göra världsarvet tillgängligt för besökare. Finns det några tankar på i kommunikationssatsningen från RAÄ att stödja projekt som gör världsarv med privat ägare tillgängliga virtuellt?

2.5.7

Region Västmanland ser positivt på att regionen bör ingå i förvaltningsrådet.

2.10

Region Västmanland delar uppfattningen att staten finansierar världsarven i större utsträckning.

2.10.1

Region Västmanland tillstyrker att dessa medel sätts av som en egen post och inte som en del i ex. anslaget 7:2 Bidrag till Kulturmiljövård.

2.11

Region Västmanland stöder tanken på att man tar fram och fastställer en rutin för hantering av förslag till nya världsarv.

2.13.4

Länsstyrelserna skall utse världsarvens förvaltningsråd och samordnare "i samråd med lokala och regionala aktörer". Region Västmanland anser att en precisering behövs vilka aktörer som avses.

2.13.5 resp. 2.13.6

Region Västmanland har tydlig positiv inställning till att förvaltningsrådets och samordnarnas roll förtydligas och formaliseras.

2.13.8

Region Västmanland anser att övriga beslutsfattande myndigheter behöver förtydligas. Om utredningen avser andra myndigheter än statliga behöver det preciseras.

2.13.10

Utredningen säger att "Strategin kan innebära att regioner ... får en förändrad eller vidgad roll ...". Region Västmanland anser att om det innebär ett ökat åtagande för regioner och museer krävs ytterligare statliga medel om det ska kunna tillgodoses.

FÖR REGION VÄSTMANLAND

Agne Furingsten
Ordförande Kultur och
folkbildningsnämnden